

Lovforslag nr. L 107. Fremsat den 14. december 2005 af socialministeren (Eva Kjer Hansen)

Forslag

til

Lov om ændring af lov om almene boliger m.v. og lov om social service

(Garanti for et tilbud om en almen plejebolig eller en plads i et plejehjem til ældre, aflastning, behovsvurdering af tidligere frihedskæmpere m.fl. til en plads i et plejehjem)

§ 1

I lov om almene boliger m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 610 af 21. juni 2005, som ændret ved § 1 i lov nr. 575 af 24. juni 2005, foretages følgende ændringer:

1. Efter § 54 indsættes:

»§ 54 a. Kommunalbestyrelsen skal tilbyde ældre, der har særligt behov for en almen plejebolig, jf. § 5, stk. 2, eller for en plads i et plejehjem, jf. § 192 i lov om social service, en sådan bolig eller plads senest to måneder efter optagelse på en venteliste.

Stk. 2. Garantien efter stk. 1 gælder dog ikke, hvis den ældre har valgt en bestemt almen plejebolig eller et bestemt plejehjem efter reglerne i § 58 a.

Stk. 3. Socialministeren fastsætter regler om optagelse på en venteliste og om frister for tilbud om en almen plejebolig eller en plejhjemmsplads.«

§ 2

I lov om social service, jf. lovbekendtgørelsen nr. 906 af 26. september 2005, som ændret ved lov nr. 1442 af 22. december 2004, foretages følgende ændringer:

1. Efter § 2 indsættes:

»§ 2 a. Personer, der på grund af deres aktiviteter under anden verdenskrig modtager erstat-

ning i henhold til lov om erstatning til besættelsestidens ofre, kan visiteres direkte fra udlandet til et plejehjem, jf. § 140, stk. 1, der har personale med særlig ekspertise i at pleje personer, der lider af kz-syndrom.

Stk. 2. For at kunne blive visiteret til et plejehjem efter stk. 1 skal de pågældende:

- 1) opfylde betingelserne for at få opholdstilladelse i Danmark, og
- 2) opfylde de gældende betingelser for visitation til plejehjem i den kommune, hvor plejehjemmet ligger.

Stk. 3. Socialministeren fastsætter regler om dokumentation for, at visitationsbetingelserne er opfyldt.«

2. I § 72 indsættes som *stk. 2*:

»Stk. 2. Kommunen kan tilbyde midlertidigt ophold til personer, der i en periode har et særligt behov for omsorg og pleje.«

3. I § 75 h ændres »§ 72« til: »§ 72, stk. 1,«.

4. Efter § 140 indsættes:

»§ 140 a. Kommunalbestyrelsen skal tilbyde ældre, der har særligt behov for en plads i et plejehjem, jf. § 140, stk. 1, eller for en almen plejebolig, jf. § 5, stk. 2, i lov om almene boliger m.v., en sådan plads eller bolig senest to måneder efter optagelse på en venteliste.

Stk. 2. Garantien efter stk. 1 gælder dog ikke, hvis den ældre har valgt et bestemt plejehjem el-

ler en bestemt almen plejebolig efter reglerne i § 58 a i lov om almene boliger m.v.

Stk. 3. Socialministeren fastsætter nærmere regler om optagelse på en venteliste og om frister for tilbud om en almen plejebolig eller en plejehjemsplads.«

§ 3

I lov nr. 573 af 24. juni 2005 om social service, foretages følgende ændringer:

1. Efter § 2 indsættes:

»§ 2 a. Personer, der på grund af deres aktiviteter under anden verdenskrig modtager erstatning i henhold til lov om erstatning til besættelsestidens ofre, kan visiteres direkte fra udlandet til et plejehjem, jf. § 192, der har personale med særlig ekspertise i at pleje personer, der lider af kz-syndrom.

Stk. 2. For at kunne blive visiteret til et plejehjem efter stk. 1 skal de pågældende:

- 1) opfylde betingelserne for at få opholdstilladelse i Danmark, og
- 2) opfylde de gældende betingelser for visitation til plejehjem i den kommune, hvor plejehjemmet ligger.

Stk. 3. Socialministeren fastsætter nærmere regler om dokumentation for, at visitationsbetingelserne er opfyldt.«

2. I § 84 indsættes som *stk. 2*:

»*Stk. 2.* Kommunen kan tilbyde midlertidigt ophold til personer, der i en periode har et særligt behov for omsorg og pleje.«

3. I § 166, *stk. 2*, ændres »§ 84« til: »§ 84, *stk. 1*,«.

4. Efter § 192 indsættes:

»§ 192 a. Kommunalbestyrelsen skal tilbyde ældre, der har særligt behov for en plads i et plejehjem, jf. § 192 eller for en almen plejebolig, jf. § 5, *stk. 2*, i lov om almene boliger m.v., en sådan plads eller bolig senest to måneder efter optagelse på en venteliste.

Stk. 2. Garantien efter *stk. 1* gælder dog ikke, hvis den ældre har valgt et bestemt plejehjem eller en bestemt almen plejebolig efter reglerne i § 58 a i lov om almene boliger m.v.

Stk. 3. Socialministeren fastsætter nærmere regler om optagelse på en venteliste og om frister for tilbud om en almen plejebolig eller en plejehjemsplads.«

§ 4

Stk. 1. Loven træder i kraft dagen efter bekendtgørelsen i Lovtidende. § 3 træder dog i kraft den 1. januar 2007.

Stk. 2. § 54 a, *stk. 1*, i lov om almene boliger m.v., som affattet ved denne lovs § 1, nr. 1, skal fra lovens ikrafttræden til den 31. december 2006 være affattet således:

»§ 54 a. Kommunalbestyrelsen skal tilbyde ældre, der har særligt behov for en almen plejebolig, jf. § 5, *stk. 2*, eller for en plads i et plejehjem, jf. § 140, *stk. 1*, i lov om social service, en sådan bolig eller plads senest to måneder efter optagelse på en venteliste.«

Stk. 3. Kommunalbestyrelsens garanti efter § 1, nr. 1, § 2, nr. 3, og § 3, nr. 3, skal senest være opfyldt den 1. januar 2009.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Indledning

Lovforslaget har følgende elementer:

- I. Garanti for et tilbud om en almen plejebolig eller en plads i et plejehjem senest to måneder efter optagelse på en venteliste.
- II. Hjemmel til at tidligere frihedskæmpere m.fl. kan behovsvurderes til en plads i et plejehjem fra udlandet.
- III. Præcisering af reglerne om aflastning.
- IV. Lovovervågning.

Ad I. garanti for et tilbud om en almen plejebolig eller en plads i et plejehjem senest to måneder efter optagelse på en venteliste

Lovforslagets baggrund og formål

Lovforslaget har til formål at sikre, at ældre, der har behov for en almen plejebolig eller en plads i et plejehjem, hvor kommunalbestyrelsen ikke umiddelbart kan tilbyde en sådan bolig eller plads, får tilbudt boligen eller pladsen senest to måneder efter optagelse på en venteliste. Et tilbud indebærer, at der er en bestemt almen plejebolig eller plejehjemsplads, der er ledig eller vil blive ledig og som den pågældende ældre derfor får tilbudt at flytte ind i senest 2 uger efter udløbet af 2-månedersfristen.

Det er afgørende, at ældre, som har behov for omfattende pleje og omsorg, kan få dækket dette behov i trygge rammer. Det er kendetegnende for ældre, der har behov for en almen plejebolig eller en plads i et plejehjem, at de er så svage, at de er afhængige af andres hjælp døgnet rundt. Det er derfor ikke acceptabelt, at ældre med et så omfattende behov for pleje og omsorg skal vente i længere tid på at få tilbudt en almen plejebolig eller en plads i et plejehjem, hvis det er en sådan bolig eller plads de har behov for.

I foråret 2005 gennemførte Socialministeriet en spørgeskemaundersøgelse om den aktuelle ventetid til en almen plejebolig eller en plads i et plejehjem. På grundlag af denne undersøgelse vurderes det, at der er

behov for ca. 1.300 ekstra plejeboliger på landsplan, hvis det skal være muligt at sikre, at den ældre kan få tilbudt en almen plejebolig eller en plads i et plejehjem senest 2 måneder efter, at behovet herfor er konstateret.

Det er afgørende, at indførelsen af garantien ikke indebærer, at der ændres på de kommunale kriterier for, hvornår den ældre har behov for en bolig eller plads. Kommunerne vil således samlet set blive kompenseret for de merudgifter, der er forbundet med kommunernes opfyldelse af garantien om at ældre får tilbudt en plejebolig eller en plads i et plejehjem indenfor to måneder efter optagelse på ventelisten. Samtidig vurderes det, at de ældre, der vil blive omfattet af garantien, allerede har et betydeligt plejebestandsbehov i eget hjem eller som færdigbehandlet på sygehus, hvorfor der ikke vil være øgede kommunale udgifter til pleje og omsorg forbundet med opfyldelse heraf.

Gældende ret

Det har siden den 1. januar 1988 ikke været muligt at opføre plejehjem. Bestående plejehjem kan dog fortsat drives efter § 140, stk. 1, (§ 192 fra den 1. januar 2007) i serviceloven (tidligere bistandsloven). Almene plejeboliger, dvs. almene ældreboliger med tilknyttet omsorgs- og servicefunktioner med tilhørende personale svarende til den pågældende beboergruppens behov, har siden 1996 alene kunnet etableres efter lov om boliger til ældre og personer med handicap og siden 1997 lov om almene boliger m.v. Ved nybyggeri af almene plejeboliger kan almene boligorganisationer, kommuner og selvejende institutioner være driftsherrer. Det er kommunalbestyrelsen, der på baggrund af en åben konkurrence blandt bygherrer beslutter, hvem der skal være bygherre.

Efter de gældende regler i lov om almene boliger m.v. og lov om social service skal kommunalbestyrelsen udleje en almen plejebolig eller tilbyde en plads i et plejehjem til de ældre, der har særligt behov herfor. Kommunalbestyrelsen drager efter lov om almene boliger m.v. omsorg for, at der i nødvendigt omfang tilvejebringes almene ældreboliger, herunder almene

plejeboliger. Tildeling af en almen plejebolig eller en plads i et plejehjem sker på grundlag af en forudgående behovsvurdering i beliggenhedskommunen i overensstemmelse med kommunens fastlagte serviceniveau. Det er derfor det lokale serviceniveau, der afgør, hvor længe den ældre efter behovsvurderingen skal vente, før der tilbydes en ledig almen plejebolig eller en plads i et plejehjem.

Der er ikke fastsat særlige kriterier for, hvem den almene plejebolig eller plejehjemspladsen skal tilbydes til. Den enkelte kommunalbestyrelse kan derfor inden for personkredsen af ældre selv afgøre, hvilke ældre, der skal have et sådant tilbud. Den ældre skal dog altid have et særligt behov for at bo i en almen plejebolig eller i en plads i et plejehjem. Der vil imidlertid altid være tale om en konkret vurdering ud fra lokale forhold og behov. Det er derfor ikke muligt at angive en nærmere afgrænsning af, hvornår et behov er til stede.

Det er kommunalbestyrelsen, der som altovervejende hovedregel vurderer behovet for en almen plejebolig eller en plads i et plejehjem. Efter lov om almene boliger m.v. kan kommunalbestyrelsen dog overlade sin anvisningsret til ejendommens ejer, dvs. en almen boligorganisation eller en almen selvejende institution. Behovsvurderingen efter serviceloven kan ligeledes i enkeltstående tilfælde være overladt til den selvejende institution, der ejer plejehjemmet. Bemyndigelsen kan til enhver tid tilbagekaldes.

Hvis kommunalbestyrelsen har anvisningsretten til en plejebolig ejet af en almen boligorganisation eller en selvejende institution, betaler kommunen lejen fra det tidspunkt, fra hvilken den ledige plejebolig er til rådighed for kommunen. Kommunen garanterer endvidere for boligtagerens kontraktmæssige forpligtelser over for ejendommens ejer til at istandsætte boligen ved fraflytning.

Kommunalbestyrelsens afgørelse om anvisning af en almen plejebolig kan efter § 58 c i lov om almene boliger m.v. indbringes for det sociale nævn, som kommunen der har truffet afgørelsen hører under og for Ankestyrelsen. Kommunalbestyrelsen afgørelse om visitation til en plads i et plejehjem kan efter § 21 i bekendtgørelse om plejehjem og beskyttede boliger indbringes for det sociale nævn.

Kommunalbestyrelsens administration af de gældende regler om tilbud af en almen plejebolig eller en plads i et plejehjem vil være omfattet af de almindelige regler om det retlige tilsyn med kommunerne efter lov om kommunernes styrelse. Tilsynet omfatter spørgsmålet om, hvorvidt der er sket en tilsidesættelse

af den lovgivning, der særligt gælder for offentlige myndigheder.

Lovforslagets indhold

Lovforslaget indebærer, at kommunalbestyrelsen skal tilbyde en almen plejebolig eller en plads i et plejehjem til ældre, der har behov for en sådan bolig eller plads senest to måneder efter, at behovet herfor er konstateret. Hvis den ældre ikke umiddelbart i forbindelse med konstatering af behovet kan få tilbudt en almen plejebolig eller en plads i et plejehjem, optages den ældre på en generel venteliste, indtil kommunalbestyrelsen senest 2 måneder efter optagelsen på den generelle venteliste kan tilbyde boligen eller pladsen. Et tilbud indebærer, at den pågældende ældre får tilbudt en bestemt almen plejebolig eller plejehjemsplads, som er indflytningsklar senest 2 uger efter udløbet af 2-månedersfristen.

Garantien om tilbud af en almen plejebolig eller en plads i et plejehjem senest to måneder efter optagelse på en generel venteliste gælder dog ikke, hvis den ældre efter reglerne om frit valg af ældreboliger m.v., jf. § 58 a i lov om almene boliger m.v., ønsker at bo i en bestemt plejeboligbebyggelse eller i et bestemt plejehjem, enten i bopælskommunen eller i en anden kommune. I dette tilfælde optages borgeren på en specifik venteliste og er dermed ikke omfattet af garantien.

Det foreslås, at socialministeren får mulighed for at fastsætte nærmere regler om optagelse på den generelle venteliste, herunder om beregning af ventetiden. Det er bl.a. hensigten at fastsætte nærmere regler om, at hvis den ældre ikke umiddelbart i forbindelse med konstatering af behovet for en plejebolig eller en plads i et plejehjem kan få tilbudt en sådan bolig eller plads, så skal den ældre fra det tidspunkt, hvor behovet konstateres, optages på en generel venteliste med den konsekvens, at beregningen af to-månedersfristen begynder fra denne dag. Det er endvidere hensigten at fastsætte nærmere regler om, at kommunalbestyrelsen kan opfylde garantien, hvis den ældre får tilbudt en almen plejebolig eller en plejehjemsplads, som er indflytningsklar senest 2 uger efter udløbet af to-månedersfristen. Der henvises til bemærkningerne til den foreslåede § 1, nr. 1.

Hvis en kommunalbestyrelse ikke inden den 1. januar 2009 opfylder garantien om, at en ældre kan få tilbudt en almen plejebolig eller en plads i et plejehjem senest to måneder efter optagelse på en generel venteliste, vil der efter de gældende regler i lov om kommunernes styrelse kunne rejses en sag hos de kommunale tilsynsmyndigheder.

Ad II. Hjemmel til at tidligere frihedskæmpere m.fl. kan behovsvurderes til en plads i et plejehjem fra udlandet

Lovforslagets baggrund og formål

Forslaget har til formål at sikre, at personer, der modtager erstatning i henhold til lov om besættelsestidens ofre, dvs. tidligere frihedskæmpere, kz-fanger m.fl., kan behovsvurderes fra udlandet til et plejehjem i Danmark. Tidligere frihedskæmpere m.fl., som er bosat i udlandet, har udtrykt ønske om at få mulighed for at blive behovsvurderet til en plads i et plejehjem i Danmark direkte fra udlandet.

Der findes i Danmark plejehjem, der har personale ansat, der er specielt uddannet til at pleje tidligere frihedskæmpere m.fl., der lider af kz-syndrom. Disse personer har fortrinsret til en plads på de pågældende plejehjem.

Fortrinsretten vil efter de gældende regler alene kunne udnyttes, hvis personen er bosat i Danmark. Frihedskæmpere m.fl., der er bosat i udlandet, vil derfor ikke kunne udnytte fortrinsretten.

Tidligere er problemet blevet løst ved, at de har skaffet sig en midlertidig bolig i Danmark, fx hos familie eller venner. Som årene går, er der for manges vedkommende sket det, at deres familie og venner er faldet bort. Løsningsmuligheden med at tage ophold hos familie eller venner, er derfor for manges vedkommende ikke længere realistisk. De er derfor henvist til at finde andre løsninger i form af ophold i klubværelser, hoteller e.l.

Selvom tidligere frihedskæmpere m.fl. i forvejen af historiske grunde har særlige rettigheder, er der ikke i den sociale lovgivning hjemmel til at fravige reglerne for denne begrænsede persongruppe.

Der er i forhold til andre grupper af danskere bosat i udlandet, fx kunstnerne, tale om en afgrænset gruppe på ca. 135 personer (ex. ca. 220 erstatningsmodtagere, som er bosat på Færøerne). Det forventes, at ud af de 135, vil der i de kommende år være maksimalt 10-15 personer, der vil ønske en plads i et plejehjem i Danmark. De yngste frihedskæmpere er i midten af 80'erne.

Gældende ret

Det er en betingelse for at få en plads i et plejehjem, at man har ophold her i landet, idet kommunen skal foretage en konkret behovsvurdering. Man kan derfor ikke få tilbud om en plads på et dansk plejehjem, hvis man er bosat i udlandet.

Lovforslagets indhold

Forslaget vil skabe mulighed for, at personer, der modtager erstatning i henhold til lov om besættelsestidens ofre, kan behovsvurderes direkte fra udlandet til en plads i et plejehjem i Danmark.

Det er kun personer, der i tiden fra 9. april 1940 indtil krigstilstandens ophør, har pådraget sig skade eller sygdom, der har medført midlertidig eller varig forringet erhvervsevne som følge af krigshandlinger eller krigslignende handlinger her i landet, der vil være omfattet af særordningen.

Besættelsestidens ofre er først og fremmest danske statsborgere, som under den tyske besættelse har:

- været deporteret til fængsel eller koncentrationslejr i udlandet
- været tjenstgørende i mindst 6 måneder på danske eller udenlandske skibe under allieret kontrol i krigsfarvand
- været aktivt engageret her i landet i mindst 1 år i organiseret modstandsarbejder, der har medført særlig hård fysisk eller psykisk belastning eller
- sejlet med færøske fiskeskibe eller fisketransport i krigsfarvand i mindst 6 måneder med henblik på tilførelse af krigsforsyninger til allieret havn uden for Færøerne.

Ordningen vil alene skulle gælde for de direkte erstatningsberettigede og ikke for enker/enkemænd til direkte erstatningsberettigede.

Ad III. Præcisering af reglerne om aflastning

Lovforslagets baggrund og formål

Lovforslaget har til formål at præcisere, at kommunalbestyrelsen kan tilbyde personer, der har et behov herfor, tilbud om et midlertidigt ophold i en plejehjemspads eller en plejebolig.

Personer, der bor alene, kan komme i en situation, hvor et midlertidigt ophold vil være den bedste løsning, hvis der skal ydes den optimale pleje og omsorg. For eksempel kan ældre, der er udskrevet fra hospitalet efter et hoftebrud, have behov for lidt ekstra opsyn de første par uger. Eller det kan være en ældre med en dobbeltsidig lungebetændelse af en karakter, der ikke nødvendiggør hospitalsindlæggelse, men hvor den ældre føler sig utryk ved at være alene hjemme. Det kan også være en ældre, der har været udsat for en psykisk belastning i form af overfald eller andet.

Gældende ret

Kommunalbestyrelsen har efter § 72 i lov om social service pligt til at sørge for tilbud om afløsning eller aflastning til ægtefælle, forældre eller andre nære pårørende, der passer en person med nedsat fysisk el-

F. t. l. vedr. almene boliger m.v.

ler psykisk funktionsevne. Afløsning gives i hjemmet, mens aflastning gives udenfor hjemmet, fx i form af tilbud om dag, nat- eller døgnophold i plejehjem eller plejebolig.

Der er ikke en tilsvarende klar hjemmel til at tilbyde ældre et ophold, hvis der ikke er nære pårørende, der skal aflastes.

Lovforslagets indhold

Kommunalbestyrelsen kan tilbyde et ophold til personer, der i en periode har behov for ekstra omsorg, pleje og tryghed.

Der er alene tale om et tilbud. Kommunalbestyrelsen har således ikke pligt til at tilbyde et ophold. Og borgeren kan vælge ikke at tage imod et tilbud, men foretrække at få den eventuelt fornødne hjælp i egen bolig.

Ad IV. Lovovervågning

Lovforslaget er omfattet af lovovervågning. Lovovervågningen vil fokusere på, at kommunerne den 1. januar 2009 opfylder plejeboliggarantien. Dette vil ske ved, at kommunerne i forbindelse med den årlige budgetindrapportering til Indenrigs- og Sundhedsministeriet i oktober 2008 oplyser, om de opfylder plejeboliggarantien den 1. januar 2009. Socialministeriet vil på grundlag af denne indberetning udarbejde en redegørelse herom til Folketinget.

Økonomiske konsekvenser for det offentlige

Ud fra den gennemførte spørgeskemaundersøgelse af ventetider til plejehjem og plejeboliger er det vurderet, at der for at opfylde garantien på landsplan er behov for ca. 1.300 ekstra almene plejeboliger. Ved nyopførelse af en plejebolig er der offentlige udgifter i form af statslig ydelsesstøtte og kommunal grundkapital vedrørende boligdelen samt statsligt servicearealtilskud og kommunale anlægsudgifter (netto efter

tilskud) vedrørende servicearealet. Disse udgifter forudsættes at udgøre 592.000 (2006 PL) kr. pr. bolig. Med udgangspunkt i udgiften for nybyggeri skønnes de samlede offentlige udgifter til anlæg i alt at blive 790 mio. kr., der forudsættes ligeligt fordelt over tre år.

Ud over de nævnte anlægsudgifter vil der med garantien være varige udgifter til individuel boligstøtte i de nyopførte plejeboliger. Det forudsættes, at halvdel af beboerne i de ekstra plejeboliger kommer fra ejerboliger, mens den anden halvdel forudsættes at komme fra lejerboliger. Udgifterne til boligstøtte bliver dermed ca. 27 mio. kr. årligt, når garantien er fuldt indfasat.

Der forventes ikke at være øgede kommunale driftsomkostninger forbundet med etableringen af en plejeboliggaranti. Årsagen er, at de personer, der har behov for en plejebolig eller en plads i et plejehjem forudsættes at have et betydeligt plejebestand, der inden flytningen til plejehjemmet eller plejeboligen enten dækkes i eget hjem eller i kraft af, at personen ligger færdigbehandlet på sygehus. Disse alternative foranstaltninger vurderes at være mindst lige så udgiftskrævende for kommunerne som omkostningerne ved at give den nødvendige pleje og omsorg i en plejebolig/plejehjemsplads.

De offentlige udgifter til plejeboliggarantien finansieres dels af aftalen om satspuljen for 2006, dels af de 500 mio. kr., der årligt er afsat til ældreområdet, jf. forliget om finansloven for 2006. Statens udgifter til ydelsesstøtte til det merbyggeri af ældreboliger, som forslaget ventes at give anledning til, vil være omfattet af den refusionsordning, der er aftalt i forbindelse med aftalen om den fremtidige anvendelse af den almene sektors midler.

Udgifternes fordeling på stat og kommuner fremgår af tabel 1.

Tabel 1. De samlede offentlige udgifter fordelt på stat og kommuner

	2006	2007	2008	2009
Kommunale udgifter i alt	109,8	148,2	150,5	6,7
- Kommunal grundkapital	36,1	72,2	72,2	-
- Kommunale nettoudgifter til servicearealer	72,7	72,7	72,7	-
- Kommunal andel af boligydelsen	1,0	3,3	5,6	6,7
Statslige udgifter i alt	156,6	129,7	136,4	19,9
- Statslig ydelsesstøtte	136,0	102,0	102,0	-
- Statsligt servicearealtilskud	17,7	17,7	17,7	-
- Statslig andel af boligydelsen	2,9	10,0	16,7	19,9
Offentlige udgifter i alt	266,2	277,9	286,9	26,6

Der er i satspuljeaftalen for 2006-2009 afsat en pulje på 1,2 mio. kr. årligt til kompensation af de plejehjem, der har personale, som er særligt uddannet til at pleje tidligere frihedskæmpere m.fl., der lider af kz-syndrom.

Forslaget om præcisering af reglerne om aflastning skønnes ikke at have økonomiske konsekvenser for det offentlige.

De økonomiske konsekvenser af de enkelte dele af forslaget skal forhandles med de kommunale parter.

Administrative konsekvenser for det offentlige

Forslaget om indførelse af garanti for en almen plejebolig eller en plads i et plejehjem vurderes ikke at have administrative konsekvenser for det offentlige, idet kommunerne allerede i dag via lovgivningen er forpligtet til at føre ventelister til plejehjem og plejeboliger.

Forslaget om at tidligere frihedskæmpere m.fl. kan behovsvurderes til en plads i et plejehjem fra udlandet samt forslaget om præcisering af reglerne om aflastning skønnes ikke at have administrative konsekvenser for det offentlige.

Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet

Lovforslaget har været forelagt Erhvervs- og Selskabsstyrelsens Center for Kvalitet i Erhvervsregule-

ring, som har vurderet, at forslaget ikke indeholder administrative konsekvenser for erhvervslivet på samfundsniveau eller pr. virksomhed i et omfang, der berettiger, at det bliver forelagt et af Økonomi- og Erhvervsministeriets virksomhedspaneler.

Miljømæssige konsekvenser

Forslaget har ingen miljømæssige konsekvenser.

Forholdet til EU-retten

Lovforslaget indeholder ingen EU-retlige aspekter.

Høring

Lovforslaget har været sendt i høring hos Advokatrådet, BAT-kartellet, Boligselskabernes Landsforening, BOSAM, Byggeskedefonden, Bygherreforeningen i Danmark, Danmarks Lejerforening, De Samvirkende Invalideorganisationer, De sociale nævns, Ejendomsforeningen Danmark, Indenrigs- og Sundhedsministeriet, KommuneKredit, Kommunernes Landsforening, Landsbyggefonden, Landsforeningen Ældresagen, Lejernes Landsorganisation, Omsorgsorganisationernes Samråd, Organisationen af Selvejende Institutioner, Realkreditrådet, Sammenlutningen af Erhvervshæmmede fra Frihedskampen, Ældreboligrådet, Ældremobiliseringen, Økonomistyre-

Lovforslagets konsekvenser i hovedtræk

	Positive konsekvenser/ Mindreudgifter	Negative konsekvenser/ Merudgifter
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og amtskommuner	Ingen	Forslaget forventes at medføre merudgifter i perioden 2006-2008 for i alt 790 mio. kr. Hertil kommer udgifter til boligstøtte på ca. 27 mio. kr. årligt ved fuld indfasning i 2009. Der er afsat 1,2 mio. kr. årligt i 2006-2009 til kompensation af plejehjem med særligt uddannet personale til pleje af tidligere kz-fanger.
Administrative konsekvenser for stat, kommuner og amtskommuner	Ingen	Ingen
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Lovforslaget indeholder ingen EU-retlige aspekter	

*Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser**Til § 1*

Til nr. 1

Det foreslås i stk. 1, at kommunalbestyrelsen skal tilbyde en almen plejebolig eller en plads i et plejehjem til ældre, der har behov for en sådan bolig eller plads senest to måneder efter, at behovet herfor er konstateret. Hvis den ældre ikke umiddelbart i forbindelse med konstatering af behovet kan få tilbudt en bolig eller plads, optages den ældre på en generel venteliste indtil kommunalbestyrelsen senest 2 måneder efter optagelsen på den generelle venteliste kan tilbyde boligen eller pladsen. Et tilbud indebærer, at den pågældende ældre får tilbudt en bestemt almen plejebolig eller plejehjemsplads, som er indflytningsklar senest 2 uger efter udløbet af 2-månedersfristen, jf. bemærkningerne til det foreslåede stk. 3.

Garantien omfatter plejeboliger ejet af en almen boligorganisation, en kommune eller en selvejende institution, jf. § 54, stk. 1, § 57, stk. 1, og § 64, stk. 2, i lov om almene boliger m.v.

Uanset om den almene plejebolig tilbydes af kommunalbestyrelsen eller af ejeren, skal boligen lejes ud til en ældre, der har særligt behov for en sådan bolig, jf. § 54, stk. 1, § 57, stk. 1, og § 64, stk. 2, i lov om

almene boliger m.v. Herudover er der ikke i loven fastsat mere detaljerede kriterier for, hvem boligen kan lejes ud til. Den enkelte kommunalbestyrelse kan derfor inden for personkredsen af ældre selv afgøre, hvilken person der skal tilbydes boligen. Personen skal dog have et særligt behov for at bo i en sådan bolig. Der vil imidlertid altid være tale om en konkret vurdering ud fra lokale forhold og behov. En nærmere afgrænsning af, hvornår et behov er til stede kan derfor ikke gives. Behovsvurderingen skal dog omfatte såvel den enkelte persons sociale, fysiske, psykiske og økonomiske forhold. Der er derfor tale om en samlet behovsbedømmelse.

Tilsvarende gælder, at kommunalbestyrelsen efter en vurdering af ansøgerens behov træffer beslutning efter reglerne i bekendtgørelse om plejehjem og beskyttede boliger, jf. bekendtgørelse nr. 512 af 24. juni 2002 om, hvorvidt den pågældende kan flytte ind i en plads i et plejehjem. Kommunalbestyrelsen skal på grundlag af de lokale forhold fastlægge, hvilke kriterier der skal tillægges vægt, når der tilbydes en ledig plads. Ansøgningen skal vurderes i forhold til kommunens samlede muligheder for at tilbyde en anden bolig – dvs. plejehjem, beskyttede boliger, ældreboliger, plejeboliger m.v. – og for at give et tilbud, om fx personlig og praktisk hjælp i eget hjem. En afgørelse

om tilbud af en plads i et plejehjem bør bygge på så fyldigt et grundlag som muligt, herunder oplysninger fra personer, som har kendskab til ansøgeren, fx nære pårørende, social- og sundhedshjælpere, hjemmesygeplejersker m.v.

Det foreslås i stk. 2, at garantien efter stk. 1 ikke skal gælde, hvis den ældre efter reglerne om frit valg af ældreboliger m.v., jf. § 58 a i lov om almene boliger m.v., ønsker at bo i en bestemt plejeboligbebyggelse eller i et bestemt plejehjem, enten i bopælskommunen eller i en anden kommune. Hvis den ældre derfor ønsker at bo et bestemt sted, optages den pågældende på den specifikke venteliste efter reglerne om frit valg af ældreboliger m.v. Reglerne om frit valg indebærer dog, at kommunalbestyrelsen i særlige tilfælde og af hensyn til at kunne tilbyde egne borgere et passende botilbud kan beslutte, at udefrakommende midlertidigt ikke kan optages på den specifikke venteliste. De nærmere betingelser herfor fremgår af bilag 1 i bekendtgørelse om udlejning af almene boliger m.v. Adgang til at afvise optagelse på den specifikke venteliste gælder dog ikke over for de ældre, som 1) ønsker at flytte for at bevare tæt kontakt til nære pårørende i tilflytningskommunen, 2) af religiøse grunde ønsker at bo et sted, hvis hovedformål er, at personer med samme religiøse overbevisning kan være sammen, 3) ønsker at blive optaget i et bomiljø, hvor der er opstået et særligt tegnsprogsmiljø for døve, eller som 4) ønsker at opnå en bolig beregnet for personer, der er omfattet af lov om erstatning til besættelsestidens ofre.

Det foreslås i stk. 3, at socialministeren kan fastsætte nærmere regler om optagelse på en generel venteliste.

Det er bl.a. hensigten at fastsætte nærmere regler om, at hvis den ældre ikke umiddelbart i forbindelse med konstatering af behovet for en plejebolig eller en plads i et plejehjem kan få tilbudt en sådan bolig eller plads, så skal den ældre fra det tidspunkt, hvor behovet konstateres, optages på en generel venteliste med den konsekvens, at beregningen af to-månedersfristen begynder fra denne dag. Det er endvidere hensigten at fastsætte regler om, at beregningen af to-månedersfristen løber frem til det tidspunkt, hvor den ældre får tilbudt en bestemt almen plejebolig eller en bestemt plads i et plejehjem. Det er endvidere hensigten at fastsætte nærmere regler om, at kommunalbestyrelsen kan opfylde garantien, hvis den ældre får tilbudt en almen plejebolig eller en plejehjemsplads, som er indflytningsklar senest 2 uger efter udløbet af to-månedersfristen. Det er endvidere hensigten at fastsætte

regler om, at såfremt en ældre, der står på den generelle venteliste, takker nej til et tilbud om en almen plejebolig eller en plads i et plejehjem, så bliver vedkommende stående på den generelle venteliste, men beregningen af to-måneders fristen nulstilles og begynder forfra. Endelig er det hensigten at fastsætte regler om, at såfremt en ældre, der står på den generelle venteliste, får behov for et specialiseret tilbud i amtsligt regi, så vil den ældre ikke længere være omfattet af garantien.

Til § 2

Til nr. 1

Det foreslås, at personer, der modtager erstatning i henhold til lov om besættelsestidens ofre, og som er bosat i udlandet, kan behovsvurderes direkte fra udlandet til et dansk plejehjem. Man skal være direkte erstatningsberettiget. Enker og enkemænd, der alene modtager erstatning i henhold til besættelsestidens ofre, fordi de har været gift med en direkte erstatningsberettiget vil derfor ikke være omfattet af særordningen.

Det foreslås, at det er en betingelse for at kunne benytte sig af særordningen, at man opfylder betingelserne for at få opholdstilladelse i Danmark. Bestemmelsen giver således ikke hjemmel til, at betingelserne for at få opholdstilladelse kan fraviges.

Det foreslås endvidere, at beliggenhedskommunens behovskriterier skal være opfyldt. Det er desuden en betingelse, at personalet har særlig ekspertise i at pleje personer med KZ-syndrom.

Hvis behovskompetencen for så vidt angår tidligere frihedskæmpere m.fl. er lagt ud til plejehjemmet, hvilket det er nogen steder, vil det også skulle gælde for de frihedskæmpere m.fl., der behovsvurderes direkte fra udlandet til en plads i et plejehjem. De tidligere frihedskæmpere m.fl., der behovsvurderes direkte fra udlandet vil skulle opfylde de respektive kommuners behovskriterier.

Det foreslås, at der gives socialministeren hjemmel til at fastsætte nærmere regler for dokumentation for, at behovskriterierne er opfyldte. Der skal således udfærdiges behovsvurderingspapirer på andre sprog for at sikre, at der foreligger den fornødne dokumentation for den helbredsmæssige tilstand.

Til nr. 2

Målgruppen er alle over 18 år, men det vil i praksis dreje sig om ældre. Andre målgrupper end ældre vil typisk blive tilbudt aflastningsophold efter § 91 i lov om social service.

Varigheden af opholdet er afhængig af formålet. Det kan dreje sig om et ophold lige fra et par dages varighed til et par måneders varighed.

Kommunalbestyrelsen kan tilbyde ophold uafhængigt af, om der i forvejen er ydet personlig og praktisk hjælp eller anden hjælp til vedkommende.

Til nr. 3

Da der med den foreslåede § 72, stk. 2, alene er tale om et tilbud og ikke om en kommunal forpligtelse, foreslås det, at kommunens afgørelse efter § 72, stk. 2, ikke kan indbringes for det sociale nævn.

Til nr. 4

Der henvises til bemærkningerne til § 1, nr. 1.

Til § 3

I forbindelse med den lovgivningsmæssige gennemførelse af kommunalreformen er der vedtaget en ny servicelov med ikrafttræden den 1. januar 2007, med den konsekvens, at den gældende servicelov, som lovteknisk er bygget op efter den hidtidige kommunale/amtskommunale struktur, samtidig ophæves. På denne baggrund foreslås det, at de i § 2 foreslåede ændringer af lov om social service, jf. lovbekendtgørelse nr. 906 af 26. september 2005, som ændret ved lov nr. 1442 af 22. december 2004, ligeledes ændres i lov nr. 573 af 24. juni 2005 om social service. Der henvises til bemærkningerne til § 2.

Til § 4

Det foreslås, at loven træder i kraft dagen efter bekendtgørelse i Lovtidende. Dog foreslås det, at § 3 først træder i kraft den 1. januar 2007, jf. bemærkningerne til § 3.

Den foreslåede overgangsordning i stk. 2, er en konsekvens af, at der i forbindelse med den lovgivningsmæssige gennemførelse af kommunalreformen er vedtaget en ny servicelov med ikrafttræden den 1. januar 2007. Henvisningen til § 140, stk. 1, i den gældende servicelov, skal derfor pr. 1. januar 2007 ændres til § 192, stk. 1.

Det foreslås, at kommunalbestyrelsen senest den 1. januar 2009 skal kunne tilbyde den ældre en almen plejebolig eller en plads i et plejehjem senest to måneder efter, at behovet er konstateret. Et tilbud indebærer, at der er en bestemt almen plejebolig eller plejehjemsplads, som er indflytningsklar senest 2 uger efter udløbet af 2-månedersfristen.

Kommunalbestyrelsens administration af de pågældende regler, herunder kommunalbestyrelsens generelle opfyldelse af plejeboliggarantien, vil være omfattet af de almindelige regler om det retlige tilsyn med kommunerne efter lov om kommunernes styrelse. Tilsynsmyndigheden vil bl.a. kunne annullere eller suspendere en klart ulovlig beslutning samt anvende tvangsbøder over for de medlemmer af en kommunalbestyrelse, der er ansvarlige for, at kommunalbestyrelsen undlader at udføre en foranstaltning, som den efter lovgivningen har pligt til at udføre.

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov

Gældende formulering

Lovforslaget

§ 1

I lov om almene boliger m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 610 af 21. juni 2005, som ændret ved § 1 i lov nr. 575 af 24. juni 2005, foretages følgende ændringer:

1. Efter § 54 indsættes:

»§ 54 a. Kommunalbestyrelsen skal tilbyde ældre, der har særligt behov for en almen plejebolig, jf. § 5, stk. 2, eller for en plads i et plejehjem, jf. § 192 i lov om social service, en sådan bolig eller plads senest to måneder efter optagelse på en venteliste.

Stk. 2. Garantien efter stk. 1 gælder dog ikke, hvis den ældre har valgt en bestemt almen plejebolig eller et bestemt plejehjem efter reglerne i § 58 a.

Stk. 3. Socialministeren fastsætter regler om optagelse på en venteliste og om frister for tilbud om en almen plejebolig eller en plejehjemsplads.«

§ 2

I lov om social service, jf. lovbekendtgørelsen nr. 906 af 26. september 2005, som ændret lov nr. 1442 af 22. december 2004, fortages følgende ændringer:

1. Efter § 2 indsættes:

»§ 2 a. til lov om erstatning til besættelsestidens ofre, kan visiteres direkte fra udlandet til et plejehjem, jf. § 140, stk. 1, der har personale med særlig ekspertise i at pleje personer, der lider af kz-syndrom.

Stk. 2. For at kunne blive visiteret til et plejehjem efter stk. 1 skal de pågældende:

- 1) opfylde betingelserne for at få opholdstilladelse i Danmark, og
- 2) opfylde de gældende betingelser for visitation til plejehjem i den kommune, hvor plejehjemmet ligger.

Stk. 3. Socialministeren fastsætter regler om dokumentation for, at visitationsbetingelserne er opfyldt.«

§ 72. Kommunen sørger for tilbud om afløsning eller aflastning til ægtefælle, forældre eller andre nære pårørende, der passer en person med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne.

2. I § 72 indsættes som stk. 2:

»Stk. 2. Kommunen kan tilbyde midlertidigt ophold til personer, der i en periode har et særligt behov for omsorg og pleje.«

§ 75 h. En klage over en afgørelse om hjælp efter § § 71 og 72 kan først indbringes for det sociale nævn, når

1) klagen har været behandlet af klagerådet, jf. § 34, stk. 1, nr. 1, i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, og

2) kommunalbestyrelsen har taget stilling til klagerådets indstilling.

3. I § 75 h ændres »§ 72« til: »§ 72, stk. 1,«.

4. Efter § 140 indsættes:

»§ 140 a. Kommunalbestyrelsen skal tilbyde ældre, der har særligt behov for en plads i et plejehjem, jf. § 140, stk. 1, eller for en almen plejebolig, jf. § 5, stk. 2, i lov om almene boliger m.v., en sådan plads eller bolig senest to måneder efter optagelse på en venteliste.

Stk. 2. Garantien efter stk. 1 gælder dog ikke, hvis den ældre har valgt et bestemt plejehjem eller en bestemt almen plejebolig efter reglerne i § 58 a i lov om almene boliger m.v.

Stk. 3. Socialministeren fastsætter nærmere regler om optagelse på en venteliste og om frister for tilbud om en almen plejebolig eller en plejehjemsplads.«

§ 3

I lov nr. 573 af 24. juni 2005 om social service, foretages følgende ændringer:

1. Efter § 2 indsættes:

»§ 2 a. Personer, der på grund af deres aktiviteter under anden verdenskrig modtager erstatning i henhold til lov om erstatning til besættelsestidens ofre, kan visiteres direkte fra udlandet til et plejehjem, jf. § 192, der har personale med særlig ekspertise i at pleje personer, der lider af kz-syndrom.

Stk. 2. For at kunne blive visiteret til et plejehjem efter stk. 1 skal de pågældende:

1) opfylde betingelserne for at få opholdstilladelse i Danmark, og

2) opfylde de gældende betingelser for visitation til plejehjem i den kommune, hvor plejehjemmet ligger.

Stk. 3. Socialministeren fastsætter nærmere regler om dokumentation for, at visitationsbetingelserne er opfyldt.«

§ 84. Kommunalbestyrelsen skal tilbyde afløsning eller aflastning til ægtefælle, forældre eller andre nære pårørende, der passer en person med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne.

2. I § 84 indsættes som *stk. 2*:

»*Stk. 2.* Kommunen kan tilbyde midlertidigt ophold til personer, der i en periode har et særligt behov for omsorg og pleje.«

§ 166. Kommunalbestyrelsens afgørelser efter denne lov kan, medmindre andet er fastsat i denne lov eller i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, indbringes for det sociale nævn efter reglerne i kapitel 10 i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område.

Stk. 2. En klage over en afgørelse om hjælp efter § 83 og 84 kan først indbringes for det sociale nævn, når

- 1) klagen har været behandlet af klagerådet, jf. § 41, stk. 1, nr. 1, i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område; og
- 2) kommunalbestyrelsen har taget stilling til klagerådets indstilling.

3. I § 166, stk. 2, ændres »§ 84« til: »§ 84, stk. 1.«.

4. Efter § 192 indsættes:

»§ 192 a. Kommunalbestyrelsen skal tilbyde ældre, der har særligt behov for en plads i et plejehjem, jf. § 192 eller for en almen plejebolig, jf. § 5, stk. 2, i lov om almene boliger m.v., en sådan plads eller bolig senest to måneder efter optagelse på en venteliste.

Stk. 2. Garantien efter stk. 1 gælder dog ikke, hvis den ældre har valgt et bestemt plejehjem eller en bestemt almen plejebolig efter reglerne i § 58 a i lov om almene boliger m.v.

Stk. 3. Socialministeren fastsætter nærmere regler om optagelse på en venteliste og om frister for tilbud om en almen plejebolig eller en plejhjemsplads.«

§ 4

Stk. 1. Loven træder i kraft dagen efter bekendtgørelsen i Lovtidende. § 3 træder dog i kraft den 1. januar 2007.

Stk. 2. § 54 a, stk. 1, i lov om almene boliger m.v., som affattet ved denne lovs § 1, nr. 1, skal fra lovens ikrafttræden til den 31. december 2006 være affattet således:

»§ 54 a. Kommunalbestyrelsen skal tilbyde ældre, der har særligt behov for en almen plejebolig, jf. § 5, stk. 2, eller for en plads i et plejehjem, jf. § 140, stk. 1, i lov om social service, en sådan bolig eller plads senest to måneder efter optagelse på en venteliste.«.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsens garanti efter § 1, nr. 1, § 2, nr. 3, og § 3, nr. 3, skal senest være opfyldt den 1. januar 2009.

Til lovforslag nr. L 107. Skriftlig fremsættelse (14. december 2005)

Socialministeren (Eva Kjer Hansen) :

Herved tillader jeg mig for Folketinget at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om almene boliger m.v. og lov om social service (Garanti for et tilbud om en almen plejebolig eller en plads i et plejehjem til ældre, aflastning, behovsvurdering af tidligere frihedskæmpere m.fl. til en plads i et plejehjem)

(Lovforslag nr. L 107).

Lovforslaget har følgende elementer:

1. Garanti for en plejebolig eller en plads i et plejehjem. Garantien indebærer, at kommunalbestyrelsen skal anvise en plejebolig eller en plads i et plejehjem til ældre, der har behov for sådan en bolig eller plads senest 2 måneder efter, at behovet herfor er konstateret. En anvisning indebærer, at den pågældende ældre får tilbudt en bestemt plejebolig eller plejehjemsplads, som er indflytningsklar senest 2 uger efter udløbet af 2-månedersfristen. Kommunalbestyrelsen skal opfylde garantien senest den 1. januar 2009.
2. Præcisering af reglerne om aflastning. Forslaget vil skabe mulighed for, at kommunalbestyrelsen kan tilbyde et midlertidigt ophold til personer, der i en periode har behov for ekstra omsorg, pleje og tryghed. Efter de gældende regler kan dette kun tilbydes til en person med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne til aflastning af ægtefæller, pårørende

m.fl., der passer den syge. Efter forslaget vil dette ikke være et krav.

3. Hjemmel til, at frihedskæmpere m.fl., der modtager erstatning i henhold til lov om besættelsestidens ofre, fremover kan behovsvurderes direkte fra udlandet til en plads i et plejehjem i Danmark.

Gennemførelsen af plejeboligarantien skønnes at medføre offentlige merudgifter til nybyggeri i størrelsesordenen 790 mio. kr., der forudsættes ligeligt fordelt over 3 år. Herudover skønnes der at være øgede varige udgifter til boligstøtte på ca. 27 mio. kr. årligt, når garantien er fuldt gennemført. Der er i perioden 2006-2009 afsat et beløb på 1,2 mio. kr. årligt til kompensation af de plejehjem, der modtager frihedskæmpere m.fl. Forslaget om præcisering af aflastningsreglerne skønnes ikke at have økonomiske konsekvenser for det offentlige. De enkelte dele af forslaget skal forhandles med de kommunale parter.

Forslagene vurderes ikke at have administrative konsekvenser for det offentlige. Forslagene har endvidere ingen økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet, miljømæssige konsekvenser eller EU-retlige aspekter.

Det foreslås, at loven træder i kraft dagen efter bekendtgørelsen i Lovtidende.

Idet jeg i øvrigt henviser til lovforslaget og de bemærkninger, der ledsager det, skal jeg anbefale forslaget til tingets velvillige behandling.